

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2022
9. volební období

Z Á P I S
ze 17. schůze
výboru pro sociální politiku,

která se konala dne 14. září 2022
od 9.00 hodin
v místnosti č. 48 – Konírna

Přítomni: Babišová Andrea, Bauer Jan, Dražilová Lenka, Hanzlíková Jana, Jílková Marie, Juchelka Aleš, Kaňkovský Vít, Kocmanová Klára, Lesenská Vladimíra, Navrátil Jiří, Ochodnická Martina, Oulehlová Renata, Pastuchová Jana, Vaňková Pivoňka Pavla, Rataj Michael, Vojtko Viktor

Omluveni: Bačíková Jana, Golasowská Pavla, Hendrych Igor, Šafránková Lucie

17. schůzi výboru pro sociální politiku řídil předseda výboru Vít Kaňkovský. Program schůze byl schválen v hlasování č. 1, pro navržený program hlasovalo všech 12 přítomných poslanců. Ověřovatelkou schůze byla zvolena poslankyně Lenka Dražilová. V hlasování č. 2 hlasovalo pro všech 12 přítomných poslanců.

1/ Aktuální situace na úřadech práce v ČR

Zařazení tohoto bodu inicioval poslanec Aleš Juchelka a v úvodu požádal ministra práce a sociálních věcí o informaci k situaci na úřadech práce.

S úvodním slovem vystoupil ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka. Poděkoval za zařazení tohoto bodu na schůzi výboru. Situace na úřadech práce je komplikovaná. Úřad práce je pod silným tlakem, pracovníci odbavují velké množství žádostí spojených s nápirem uprchlíků z Ukrajiny, nárůst agendy je bezprecedentní. Snahou je najít zjednodušené schéma sociální podpory v rámci humanitární dávky, solidárního příspěvku. Tlak oproti dubnu a květnu se o něco snížil, nicméně situace je nadále komplikovaná, a to

především v Praze, a to i přesto, že dochází k posílení personálních zdrojů i z jiných částí republiky. Střední a dlouhodobý výhled předpokládá soustředění na digitalizaci jednotlivých agend, především v rámci sociální podpory, kterou využívají čeští občané. Intenzivně se započalo převodem příspěvku na bydlení do digitálního prostředí, následně také pětitisícové dávky, dále je digitalizována rodičovská dávka a přídavek na děti. Ve střednědobém horizontu je už možnost nastavit systém tak, aby agendy ubylo. Je třeba provést transformaci, aby úřad měl dostatečné vybavení, aby měl nastavené mechanismy adekvátní jiným organizacím, typu banka nebo srovnatelná instituce, které obsluhují vysoké počty klientů. Je třeba zajistit možnost efektivního měření zatížení jednotlivých pracovníků a mít nastavené transparentní a adekvátní odměňování. Dalším úkolem je kvalitní metodická podpora. Je třeba posílit lidské zdroje, mít možnost agendu operativně sdílet a snížit míru fluktuace.

Generální ředitel Úřadu práce Viktor Najmon vystoupil s krátkou prezentací. Na úřadech práce je celkem 12133 systemizovaných míst, z toho 10,5 tisíce je kmenových systemizovaných míst. V roce 2021 bylo přidáno 140 systemizovaných míst pro agendu náhradní výživné. V současnosti je 466 neobsazených míst, zhruba stejně jako v roce 2019. Nejvíce odchodů se uskutečnilo v Brně, Ostravě a Praze. V současnosti připadá v průměru na jedno místo odměna v částce 51 tisíc korun. Rozpočet provozních výdajů pro rok 2022 je ve výši 896 196 013,- korun, v minulém roce to bylo přibližně 891 mil. korun. Oproti loňskému roku došlo k nárůstu uchazečů o zaměstnání o 12 tisíc. Vyplacených sociálních dávek bylo v loňském roce 579 262, v letošním roce 678 952 dávek. Pěstounské dávky se též zvýšily, příspěvek na péči se zvýšil o 10 tisíc v meziročním srovnání, naopak dávky pomoci v hmotné nouzi se snížily o dva tisíce.

V rozpravě vystoupil poslanec Aleš Juchelka, konstatoval, že digitalizace funguje pouze v malé míře, úřady práce jsou před kolapsem. Od začátku tohoto roku se nově vyplácí humanitární dávka, solidární příspěvek na ubytování, jednorázový pětitisícový příspěvek a změnil se podmínky u příspěvku na bydlení (zde digitalizace prodlužuje dobu vyřízení). Nově bude digitalizován přídavek na dítě a pod úřady práce by měli přejít i tzv. energetičtí poradci. Před několika dny obdržel petici zaměstnanců úřadů práce. Zaměstnanci jsou od ledna vystaveni obrovskému tlaku i díky nově vypláceným dávkám.

Náměstek Karel Trpkoš sdělil, že digitalizované dávky začaly shodou okolností ve stejnou dobu jako uprchlická krize. Humanitární dávka je převáděna do digitálního zpracování. V červenci bylo digitálně odbaveno 44% žádostí, v srpnu 52%. Od 1. 9 do 13. 9. bylo odbaveno cca 89% žádostí digitálně. Příspěvek na solidární domácnost - digitálně bylo odbaveno 95%. Jednorázový příspěvek – aktuálně bylo přijato 769 tisíc žádostí, vyplaceno je cca 700 tisíc. Příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek a přídavek na dítě – při

implementaci těchto dávek bylo zjištěno, že řada věcí se musí změnit. Změny jsou extrémně rychlé.

V rozpravě dále vystoupili poslankyně a poslanci Jana Pastuchová, Aleš Juchelka, Vladimíra Lesenská, Lenka Dražilová Jan Bauer, Renata Oulehlová, Jana Hanzlíková, ministr Marian Jurečka, ředitel Viktor Najmon a náměstek Karel Trpkoš.

Předseda výboru Vít Kaňkovský poděkoval MPSV a ÚP, že digitalizace za posledního půl roku značně pokročila a hlavně vyjádřil poděkování zaměstnancům úřadů práce.

Na závěr byl předložen návrh usnesení. V hlasování č. 3 hlasovalo pro navržené usnesení 14 poslanců, všichni přítomní. **Usnesení č. 56** bylo přijato.

Po úvodním slově ministra práce a sociálních věcí Mariana Jurečky, generálního ředitele Úřadu práce Viktora Najmona a po rozpravě

výbor pro sociální politiku Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

I. b e r e n a v ě d o m í informaci k bodu Aktuální situace na úřadech práce v České republice;

II. v y s l o v u j e u z n á n í pracovníkům Úřadu práce ČR za jejich zvýšené úsilí v současné situaci;

III. ž á d á ministra práce a sociálních věcí a generálního ředitele Úřadu práce ČR, aby zaslali členům výboru pro sociální politiku do 15. 11. 2022 seznam opatření, která chystají ke zlepšení situace na Úřadu práce;

IV. d o p o r u ě u j e výboru pro sociální politiku zařadit projednávání tohoto bodu na schůzi výboru dne 23. 11. 2022.

2/ Potravinové banky – aktuální situace

Bod uvedla ředitelka České federace potravinových bank Veronika Láchová. V ČR je 15 potravinových bank bez jakéhokoliv omezení provozu, všechny fungují. Není v plánu založení žádné další potravinové banky. V roce 2022 bylo nejnáročnější zásobování uprchlíků, během 4 až 6 týdnů byla saturována všechna zařízení, která poskytovala pomoc uprchlíkům, povedlo se zásobovat téměř 300 tisíc lidí. V první polovině roku byla vyčerpána část „železné zásoby“, včetně vyčerpání určité donátorské kapacity. Probíhá realizace projektů podpory infrastruktury z dotačních titulů MŽP, jsou rekonstruovány sklady, zajištěny nové skladovací a provozní kapacity, doproběhla podpora provozu z dotačních programů MZe. Potravinové banky se svojí funkční infrastrukturou už nejsou jen o potravinách, snaží se svou infrastrukturu propůjčovat všem produktům pro osoby v nouzi (distribuce balíčků s oděvní

bankou, distribuce drogistického a hygienického zboží atd.). Připravují ve spolupráci s MPSV projekt „Výdejny“, který by měl distribuční síť a ještě více by posílil a odlehčil sociálním pracovníkům. Ve spolupráci s MPSV došlo k vytvoření určité krizové zásoby, ty jsou dočerpáním tzv. programu „POMPO“ ve výši zhruba 12 milionů korun a budou umístěny v centrálním skladu potravinových bank. Přibývá lidí v nouzi, poptávka se zvyšuje. V listopadu by měla proběhnout sbírka potravin. Výrazně ubylo přebytků z obchodních řetězců. Financování potravinových bank je pro rok 2022 zajištěno. Letošní finanční dotace pro provoz je 83 milionů korun. Zatím se nedaří financování celého procesu logistiky potravin a produktů mimo § 11. § 11 – logistika produktů je financována ze strany provozní dotace MZe, jsou to tzv. přebytky. Do toho nespádají drogistické nebo hygienické pomůcky, ani kvalitní darované potraviny, to tvoří zhruba 18 % celkového obrátu. Financování pro rok 2023 vychází zhruba na 130 milionů korun. Dotační program bude vypsán již na přelomu října a listopadu, čerpání by bylo možné již v únoru.

Za MPSV vystoupila náměstkyně Martina Štěpánková. Ubezpečila, že spolupráce bude pokračovat. V končícím programu určeném pro programovou a materiální pomoc bylo 513 milionů. V novém programu bude více finančních prostředků, zhruba 1,2 miliardy korun. Počítá se s tím, že čerpání bude plynule pokračovat. Jsou limitováni programy a podmínkami nastavenými ze strany Evropské komise, nicméně se povedlo vyjednat to, že budou moci být nakoupeny zásoby do centrální potravinové banky, což předešlý program neumožňoval. Zároveň počítají s rozjezdem Výdejen, což je projekt za zhruba 65 milionů korun, který by měl na tři roky zafinancovat rozvoj Výdejen v regionu. Projekt by mohl nastartovat již v roce 2024. Vyjádřila poděkování potravinovým bankám.

Za MZe vystoupil náměstek Jindřich Fialka. Od roku 2016 šly finance na Potravinové banky z rozpočtu MZe. Pomoc byla významná. Přistoupili k zálohovým platbám, což umožňují evropská pravidla. Do konce února by měla proběhnout první platba na příští kalendářní rok. Snaží se upravovat legislativu, očekává se změna v oblasti označování potravin.

V rozpravě vystoupili poslankyně a poslanci Jiří Navrátil, Jana Pastuchová a Vít Kaňkovský.

Na závěr byl předložen návrh usnesení. V hlasování č. 4 hlasovalo pro navržené usnesení všech 11 přítomných poslanců. **Usnesení č. 57** bylo přijato.

„Po úvodním slově ředitelky České federace potravinových bank Veroniky Láchové, náměstkyně ministra práce a sociálních věcí Martiny Štěpánkové, náměstka ministra zemědělství Jindřicha Fialky a po rozpravě

výbor pro sociální politiku Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

I. bere na vědomí informaci k bodu Potravinové banky – aktuální stav;

II. doporučuje výboru pro sociální politiku zařadit projednávání tohoto bodu na schůzi výboru v I. čtvrtletí roku 2023.“

3/ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru o důstojné práci na celém světě v zájmu globální spravedlivé transformace a udržitelného oživení

Bod uvedla za MPSV náměstkyně Kateřina Štěpánková. Dokument nemá žádnou právní návaznost. Je to apel deklarace komise na jednotlivé členské státy. Sdělení bylo vydáno 24. 4. 2022, přináší souhrn dosavadních a zamýšlených kroků EK ve věci podpory důstojné práce a sociální zodpovědnosti v kontextu udržitelného rozvoje a spravedlivé transformace a důraz klade především na boj proti nucené a také dětské práci. Agenda důstojné práce byla prvotně definována už v rámci Mezinárodní organizace práce a OSN ji v důsledku toho převzalo do agendy pro udržitelný rozvoj do roku 2030. Zahrnuje nejen spravedlivý příjem, vhodné pracovní podmínky, přístup k sociální ochraně nebo funkční systém kontroly, dodržování právních povinností, ale také udržitelnost vytvářených pracovních míst a sociální smír, který se opírá o dialog klíčových aktérů.

1/ Sdělení představuje globální kontext. Podle nejnovějších odhadů pracuje ve světě 160 milionů dětí a v situaci nucené práce se nachází asi 25 milionů lidí. Svět se musí vyrovnávat s digitalizací, klimatickou změnou, demografickou změnou. Všechny tyto proměny mají potenciál generovat hospodářský růst a vytvářet nové pracovní příležitosti, ale mohou vyvíjet i tlak na snižování dosavadních standardů práce.

2/ Sdělení shrnuje komplexnost přístupu k podpoře důstojné práce ve světě, přibližuje čtyři hlavní prvky univerzální koncepce důstojné práce – zaměstnanost, normy a práva při práci, sociální ochranu, sociální dialog a tripartitu.

3/ Sdělení představuje aktivity EU při prosazování konceptu důstojné práce na celém světě. Shrnuje jednotlivé iniciativy týkající se důstojné práce v oblasti udržitelnosti podniků, udržitelného financování, spotřebitelských politik či rozvojové spolupráce.

Závěrem komise indikuje odhodlání upevňovat úlohu EU jako odpovědného vůdčího subjektu ve světě práce, což je spojeno s prosazováním důstojné práce ve světě včetně odstranění

dětské a nucené práce. Vláda se ztotožňuje s pohledem EK na význam důstojné práce v úsilí o celosvětový udržitelný rozvoj. Z globálního pohledu to znamená důraz na zlepšování pracovních a sociálních podmínek a podporu udržitelného podnikání, jakožto účinného nástroje k odstraňování chudoby a podpory nejzranitelnějších skupin obyvatelstva.

Do rozpravy se nikdo nepřihlásil.

Na závěr byl přeložen návrh usnesení. V hlasování č. 5 hlasovalo pro navržené usnesení všech 10 přítomných poslanců. **Usnesení č. 58** bylo přijato.

„Po úvodním slově náměstkyně ministra práce a sociálních věcí Kateřiny Štěpánkové,

výbor pro sociální politiku Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

b e r e n a v ě d o m í informaci k bodu Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru o důstojné práci na celém světě v zájmu globální spravedlivé transformace a udržitelného oživení.“

4/ Průběžná informace o „Meziparlamentní konferenci ke stabilitě, hospodářské koordinaci a správě EU“ (datum konání 10. – 11. října 2022)

Tento bod uvedla za odbor mezinárodních vztahů PS Gabriela Pavlíčková. O konferenci informovala přítomné prostřednictvím prezentace. Pro konání konference byl v rámci veřejné zakázky vybrán konferenční prostor O2 Universum. Je to skvělý moderní prostor, byl otevřen v roce 2019. Hlavní sál je B1 v přízemí. Účastníků by mělo být okolo 250. Webové stránky jsou www.parleu2022.cz. Zde budou všechny informace o konferenci a v průběhu konference tam bude probíhat on-line přenos. V pondělí večer bude galavečeře ve Španělském sále na hradě, tomu bude předcházet koncert ve Svatovítské katedrále.

Dále pokračovala zástupkyně Parlamentního institutu PS Daša Smetanková. Konference začala v roce 2013, je to setkání poslanců národních parlamentů s Evropským Parlamentem a účastní se zástupci Komise. Za PS se zúčastní rozpočtový výbor, hospodářský výbor a výbor pro sociální politiku a ze Senátu výbor pro hospodářství, zemědělství a dopravu. Předběžný program je již dostupný na webu parleu2022.cz. V rámci konference se koná také setkání politických skupin.

Tajemník výboru Antonín Papoušek blíže seznámil s organizační stránkou konference a nominací zástupců výboru.

Na závěr byl předložen návrh usnesení s nominací zástupců výboru včetně náhradníků. V hlasování č. 6 hlasovalo pro navržené usnesení všech 10 přítomných poslanců. **Usnesení č. 59** bylo přijato.

„Po úvodním slově zástupkyně Parlamentního institutu Daši Smetankové, zástupkyně Odboru mezinárodních vztahů Gabriely Pavlíčkové a po rozpravě výbor pro sociální politiku Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

I. bere na vědomí průběžnou informaci o „Meziparlamentní konferenci ke stabilitě, hospodářské koordinaci a správě EU“ (datum konání 10. – 11. října 2022);

II. schvaluje účast zástupců výboru pro sociální politiku na „Meziparlamentní konferenci ke stabilitě, hospodářské koordinaci a správě EU“ ve složení:

*poslanec Vít Kaňkovský - předseda výboru
a poslanec Jan Bauer,*

náhradníci:

*poslankyně Pavla Pivoňka Vaňková
poslankyně Martina Ochodnická
poslanec Aleš Juchelka.“*

5/ Sdělení předsedy výboru

Předseda výboru Vít Kaňkovský seznámil přítomné s tím, že z časových důvodů a po dohodě se vypustí z programu této schůze poslední bod, a to exkurze do Parlamentní knihovny. Návštěva Parlamentní knihovny by se měla v budoucnu uskutečnit, ale ne jako bod schůze výboru.

Předseda výboru požádal členy výboru, aby do příštího pátku zaslali náměty na zařazení nelegislativních bodů na příští schůzi výboru. Porada vedení výboru k sestavení návrhu programu příští schůze by se měla uskutečnit v úterý 27. nebo ve čtvrtek 29. 9. 2022, řádná schůze výboru by se měla konat dne 5. 10. 2022.

Poslankyně Jana Hanzlíková navrhla zařadit na další schůzi výboru téma sociálně právní ochrany dětí.

6/ Sdělení předsedkyň a předsedů podvýborů

Předsedkyně podvýboru Lenka Dražilová avizovala, že schůze podvýboru pro sociálně zdravotní pomezí by se měla konat po schůzi výboru dne 5. 10. 2022.

Předseda podvýboru Michael Rataj informoval o schůzi podvýboru pro IT, dávkové systému a problematiku ÚP, která se uskutečnila dne 7. 9. 2022.

Předsedkyně podvýboru Lenka Dražilová připomenula seminář „Problematika vyloučených lokalit v ČR“, který začíná ve 13.00 hodin v místnosti č. 205, Sněmovní 1.

7/ Různé

Předseda výboru Vít Kaňkovský informoval, že budou zajištěny on-line přenosy ze schůzí i ostatních výborů, buď formou stream, nebo webové konference.

Poslankyně Jana Pastuchová informovala, že 6. 10. od 10.00 do 13.00 hodin uspořádá odborný seminář s názvem „Zvýšení psychické a fyzické odolnosti zdravotníka jako nástroj prevence negativního dopadu nadlimitní zátěže“.

Předseda výboru Vít Kaňkovský avizoval, že ve druhé polovině ledna příštího roku proběhne kulatý stůl či seminář, který se bude týkat problematiky sociálně zdravotního pomezí – prezentace projektu v kraji Vysočina, záštitu by přijalo MPSV a MZ.

Poslankyně Jana Pastuchová navrhla, že by bylo vhodné uspořádat výjezdní zasedání.

8/ Návrh termínu a pořadu další schůze výboru

V tomto bodě byl předložen návrh usnesení ke zmocnění předsedy výboru pro svolání příští schůze výboru. V hlasování č. 7 hlasovalo pro všech 11 přítomných poslanců. **Usnesení č. 60** bylo přijato.

„Výbor pro sociální politiku Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

z m o c ň u j e předsedu výboru Víta Kaňkovského, aby po poradě s vedením výboru svolal 18. schůzi výboru pro sociální politiku v termínu 5. 10. 2022.“

Zapsala: H. Prokopová

Lenka Dražilová, v.r.
ověřovatelka výboru

Vít Kaňkovský, v.r.
předseda výboru